

KÖTELEZŐ FELELŐSSÉGBIZTOSÍTÁS – A TULAJDONOS FELELŐSSÉGE FORGALOMBÓL KIVONT JÁRMÚNÉL

A forgalomból kivont gépjármű tulajdonosa nem tartozik megtéríteni a Kártalanítási Számla részére azt a kárt, amit a gépjárművet jogosulatlanul vezető személy károkozása folytán fizetett ki a károsultak /190 /2004. (VI.8.) Korm. Rendelet 15. § /7/ bekezdése, 1. számú melléklet 9. pont /3/ bekezdés a./ pont/

Ez utóbbi jogszabályhely értelmezése során – a vezető jogosulatlan gépjárműhasználata esetén – az ítélőtábla álláspontja szerint a forgalomból kivont jármű tulajdonosa – bár őt a jogszabály nem nevesíti – azonos megítélés alá esik a gépjármű üzemeltetőjével. Ezzel kapcsolatban az is megállapítható, hogy a Korm. rendelet szerinti igényérvényesítés speciális részletszabályait tartalmazza az 1. számú melléklet 9. pont /3/ bekezdése. Ez utóbbi jogszabályhely pedig külön nevesíti azt a vezetőt, aki jogosulatlanul használja a gépjárművet, míg a 15. § /7/ bekezdés a gépjármű vezetője vonatkozásában nem tesz különbséget a gépjárművet az üzemeltető beleegyezésével vagy anélkül használó vezető között. A lex specialis derogat legi generali elve alapján alkalmazandó alapján így az alperes eredménnyel hivatkozott arra, hogy a felperes megtérítési igényét K. Zs.-tal, illetőleg a Ptk. 677 - 679. §-ai alapján örökösével szemben érvényesítheti.

Az elsőfokú ítélet tényállásként megállapította, hogy az XYZ-001 forgalmi rendszámú Harley-Davidson típusú motorkerékpár 2003. július 22. napjától az alperes tulajdonát képezte. A motorkerékpár 2004. november 19. napjától a forgalomból ideiglenes kivonásra került. A tulajdonos a motorkerékpárt javítási céllal 2005. augusztus 5. napján úgy adta át K. Zs. részére, hogy egyúttal tájékoztatta, a motorkerékpárt a forgalomból kivonták és az üzemképtelen.

K. Zs. 2005. augusztus 6. napján a perbeli motorkerékpárral közlekedve közúti balesetet okozott, amelyben a balesetben részes XYZ-002 forgalmi rendszámú Suzuki motorkerékpár vezetője is közrehatott. (A balesetben mindkét motorkerékpár vezetője és utasa életét veszítette.)

A Fővárosi Ítéltábla 6.Pf.21.090/2007/8. számú másodfokú ítélete alapján - kötelező felelősségbiztosítás hiányában - a balesetben elhunyt néhai S. B. és néhai F. B. hozzátartozói által előterjesztett kártérítési igény megfizetésére 12.419.231 erejéig a felperes volt köteles.

Az így kifizetett összeg megtérítése iránt indított jelen perben elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte a tulajdonos alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 12.419.231 Ft-ot és ezen összeg után 2007. december 12. napjától a kifizetés napjáig járó kamatokat, valamint bruttó 200.000 Ft perköltséget, továbbá az állam javára 580.000 Ft le nem rótt eljárási illetéket.

Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy a 190/2004. (VI.8.) Korm. rendelet 1. számú mellékletének 9. pont /3/ bekezdés a./ pontja alapján történő igényérvényesítés csak lehetőség és nem kötelezettség a felperes számára. A Korm. rendelet 15. § /7/ bekezdése szerint a felperes a kártalanítási számla kezelőjeként alappal érvényesített megtérítési igényt az alperessel szemben. Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy az alperes felelőssége nem a Ptk. 339. §-ában írtakon alapul, így az e jogszabályhely szerinti kimentési rendelkezés a perben nem alkalmazható. Erre tekintettel a perbeni jogvitában nem bír relevanciával az a tény, hogy az alperes mennyiben tájékoztatta a balesetet okozó néhai K. Zs.-ot a motorkerékpárral kapcsolatos lényeges körülményekről.

A megyei bíróság álláspontja szerint az, hogy a felperes a Korm. rendelet 15. § /7/ bekezdése vagy más jogszabály szerint rendelkezik-e igényérvényesítési jogcímmel néhai K.Zs. örökösével szemben is, nem eredményezheti az alperes mentesülését.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását, valamint a felperes első- és másodfokú perköltségben való marasztalását kérte. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást tévesen állapította meg, és az abból levont jogi következtetés is téves. Sérelmezte, hogy a megyei bíróság nem tett eleget a Pp. 3. § /3/ bekezdésében foglalt kioktatási kötelezettségének.

Támadta az elsőfokú ítéletet arra hivatkozással, hogy a károkozó jogtalan gépjárműhasználatát az elsőfokú bíróság teljes mértékben figyelmen kívül hagyta. Álláspontja szerint az elsőfokú eljárás során az alperes kétséget kizáróan bizonyította, hogy a tulajdonát képező motorkerékpár a forgalomból kivonásra került 2004. november 19-én. A motorkerékpár használatával néhai K. Zs. a Btk. 327. §-a szerinti tényállást valósította meg, ezzel szemben pedig az alperes bizonyította, hogy a Ptk. 339. § /2/ bekezdésében írtak szerint az adott helyzetben elvárható módon járt el a motorkerékpár átadásakor.

Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú eljárás során is hivatkozott 190/2004. (VI.8.) Korm. rendelet 1. számú mellékletének 9. pont /3/ bekezdés a./ pontjában írtakra, valamint a Ptk. 677 - 679. § -aiban foglaltakra tekintettel a felperes K. Zs. örökösével szemben terjeszthet elő a hagyatéék erejéig megtérítési igényt.

Ezt meghaladóan hivatkozott arra is, hogy az alperes a károsultakkal perbeli egyezséget kötött, azonban a perről az alperesnek nem volt tudomása, így a felperes a Ptk. 5. §-a szerinti joggal való visszaélést valósított meg az egyezségkötés során. Előadta, hogy a balesettel kapcsolatos rendőrségi eljárás során a balesetben részes másik vezető erősen alkoholos befolyásoltságát állapították meg így az ő közrehatására is figyelemmel kellett volna lenni.

A felperesi fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés az alábbiak szerint alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen, a bizonyítékok okszerű, a Pp. 206. §-ának megfelelő mérlegelésével állapította meg, az abból levont jogi következtetése azonban téves.

Az ítéletábra a fellebbezésben írtakra tekintettel vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság eljárása megfelelt-e a Pp. 3. § /3/ bekezdésében foglaltaknak. Az alperesi jogi képviselő a 2009. május 20. napján megtartott tárgyaláson a 12. sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyvben írtak szerint úgy nyilatkozott: „A magam részéről csak a már meghallgatott tanúk, illetőleg alperes ismételt meghallgatását tudnám indítványozni, mint felajánlott bizonyítást, amelyet azonban már a bíróság korábban foganatosított. A felek között jogértelmezési vita van, amellyel kapcsolatos álláspontomat kifejtettem, az összecszerűség tekintetében pedig észrevételem nincsen. Határozat hozatalát kérem.” A Pp. 3. § /3/ bekezdésében írtak alapján ezen alperesi nyilatkozat ismeretében az elsőfokú bíróságnak nem volt további kioktatási kötelezettsége a bizonyítási terhet illetően az alperes felé.

Az elsőfokú eljárás során az alperes eredményesen bizonyította, hogy néhai K. Zs.-ot tájékoztatta arról, a motorkerékpárt a forgalomból kivonták, az üzemképtelen. Az alperes helytállóan hivatkozott arra, hogy néhai K.Zs. a gépjárművet a tulajdonos hozzájárulása engedélye nélkül vezette.

A 190/2004. (VI.8.) Korm. rendelet 15. § /7/ bekezdése szerint a kártalanítási számla kezelője a károsult követelésének kielégítésével kapcsolatban felmerült összes ráfordítása és költsége megtérítését követelheti a biztosítással nem rendelkező üzembentartótól, illetve egyetemlegesen a forgalomba nem helyezett, vagy a forgalomból kivont gépjármű tulajdonosától és vezetőjétől. A költségek átalányösszegekben is megállapíthatók.

Az alperes által az elsőfokú eljárásban és a fellebbezésben hivatkozott a Korm. rendelet 1. számú mellékletének 9. pont /3/ bekezdés a) pontja szerint a biztosító, a Kártalanítási Számla kezelője, valamint a Nemzeti Iroda az általa kifizetett kártérítési összeg megtérítését követelheti attól a vezetőtől, aki a gépjárművet az üzembentartó, vagy az egyébként jogosan használó engedélye nélkül vezette. A Korm. rendelet 2.§ (3) bekezdése úgy rendelkezik, az üzembentartónak nem kötelessége a kötelező felelősségbiztosítás fenntartása abban az időtartamban, amíg a gépjárművet ideiglenesen kivonják a forgalomból.

Ez utóbbi jogszabályhely értelmezése során – a vezető jogosulatlan gépjárműhasználata esetén – az ítéletábra álláspontja szerint a forgalomból kivont jármű tulajdonosa – bár őt a jogszabály nem nevesíti – azonos megítélés alá esik a gépjármű üzembentartójával. Ezzel kapcsolatban az is megállapítható, hogy a Korm. rendelet 15. § /7/ bekezdése szerinti igényérvényesítés speciális részletszabályait tartalmazza az 1. számú melléklet 9. pont /3/ bekezdése. Ez utóbbi jogszabályhely pedig külön nevesíti azt a vezetőt, aki jogosulatlanul használja a gépjárművet, míg a 15. § /7/ bekezdés a gépjármű vezetője vonatkozásában nem

tesz különbséget a gépjárművet az üzembentartó beleegyezésével vagy anélkül használó vezető között. A lex specialis derogat legi generali elve alapján alkalmazandó 190/2004. (VI.8.) Korm. rendelet 1. számú melléklet 9. pont /3/ bekezdés a./ pont alapján így az alperes eredménnyel hivatkozott arra, hogy a felperes megtérítési igényét K. Zs.-tal, illetőleg a Ptk. 677 - 679. §-ai alapján örököseivel szemben érvényesítheti.

Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította.

Győri Ítéltábla Gf.V.20.457/2009/4. szám